AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 7.11.2025
COM(2025) 670 final

2025/0340 (NLE)

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir leis an seasamh atá le glacadh thar ceann an Aontais Eorpaigh i gCoiste Stiúrtha Réigiúnach an Chomhphobail Iompair a mhéid a bhaineann le buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026 a ghlacadh

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. ÁBHAR AN TOGRA

Baineann an togra seo leis an gcinneadh lena leagtar síos an seasamh atá le glacadh thar ceann an Aontais sa Choiste Stiúrtha Réigiúnach arna bhunú faoin gConradh lena mbunaítear an Comhphobal Iompair ('an Conradh') i ndáil le cinneadh atá beartaithe a ghlacadh maidir le buiséad 2026 an Chomhphobail Iompair.

2. COMHTHÉACS AN TOGRA

2.1. An Conradh lena mbunaítear an Comhphobal Iompair

An 1 Bealtaine 2019, rinne Poblacht na hAlbáine, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, Poblacht na Macadóine Thuaidh, an Chosaiv[*], Montainéagró agus Poblacht na Seirbia (dá ngairtear 'Páirtithe Oirdheisceart na hEorpa' anseo feasta) an Conradh a dhaingniú. Is páirtí é an tAontas Eorpach sa Chonradh, tar éis Cinneadh ón gComhairle a ghlacadh an 4 Márta 2019 maidir le tabhairt i gcrích an Chonartha lena mbunaítear an Comhphobal Iompair[1]. Tháinig an Conradh i bhfeidhm an 1 Bealtaine 2019.

2.2. An Coiste Stiúrtha Réigiúnach

Bunaítear an Coiste Stiúrtha Réigiúnach le hAirteagal 24 den Chonradh. Tá sé freagrach as an gConradh a riar agus as a áirithiú go gcuirfear chun feidhme é mar is cuí. Chun na críche sin, déanann sé moltaí agus cinntí sna cásanna sin dá bhforáiltear sa Chonradh. Go sonrach, déanann an Coiste Stiúrtha Réigiúnach an méid seo a leanas:

(a) ullmhaíonn sé obair na Comhairle Aireachta,

(b) déanann sé cinntí maidir le coistí teicniúla a bhunú,

(c) a mhéid a bhaineann le gníomhartha nuaghlactha de chuid an Aontais, gníomhaíonn sé de réir mar is iomchuí, go háirithe trí Iarscríbhinn I a ghabhann leis an gConradh a athbhreithniú,

(d) ceapann sé Stiúrthóir na Buan-Rúnaíochta tar éis dul i gcomhairle leis an gComhairle Aireachta,

(e) féadfaidh sé Leas-Stiúrthóir amháin nó níos mó a cheapadh ar an mBuan-Rúnaíocht,

(f) leagann sé síos rialacha na Buan-Rúnaíochta,

(g) féadfaidh sé, trí bhíthin cinnidh, leibhéal na ranníocaíochtaí buiséid a athbhreithniú,

(h) glacann sé buiséad bliantúil an Chomhphobail Iompair,

(i) glacann sé cinneadh lena sonraítear an nós imeachta um chur chun feidhme an bhuiséid, cuntais a thíolacadh agus a iniúchadh agus cigireacht a dhéanamh,

(j) déanann sé cinntí faoi dhíospóidí a chuireann na Páirtithe Conarthacha ina láthair,

(k) glacann sé prionsabail ghinearálta ó thaobh rochtain a fháil ar dhoiciméid, i ndáil le doiciméid atá i seilbh comhlachtaí a bunaíodh leis an gConradh, nó a bunaíodh faoin gConradh,

---

[*] Ní dochar an t-ainmniú seo do sheasaimh maidir le stádas, agus tá sé ag teacht le UNSCR 1244/1999 agus le Tuairim CBI maidir le dearbhú neamhspleáchais na Cosaive.

[1] Cinneadh (AE) 2019/392 ón gComhairle an 4 Márta 2019 maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chonartha lena mbunaítear an Comhphobal Iompair (IO L 71, 13.3.2019, lch. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj).

(l) glacann sé tuarascálacha bliantúla a chuirtear faoi bhráid na Comhairle Aireachta, maidir le cur chun feidhme an Ghréasáin Chuimsithigh; agus

(m) i ndáil le gníomhartha áirithe de chuid an Aontais, bunaíonn sé teorainneacha ama agus bealaí i gcomhair thrasuí na ngníomhartha sin ag Páirtithe Oirdheisceart na hEorpa.

Ionadaí amháin, agus ionadaí malartach amháin, thar ceann gach Páirtí Chonarthaigh, sin atá ar an gCoiste Stiúrtha Réigiúnach. Is féidir le Ballstáit uile an Aontais a bheith rannpháirteach mar bhreathnóirí.

Is d'aon toil a ghníomhaíonn an Coiste Stiúrtha Réigiúnach.

2.3. An gníomh atá beartaithe ag an gCoiste Stiúrtha Réigiúnach

In 2025, ag a sheisiún deireanach, tá an Coiste Stiúrtha Réigiúnach le cinneadh a ghlacadh maidir le buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026 ('an gníomh atá beartaithe').

Is é is cuspóir don ghníomh atá beartaithe buiséad bliantúil an Chomhphobail Iompair a chinneadh le haghaidh 2026.

Beidh an gníomh atá beartaithe ina cheangal ar na páirtithe i gcomhréir le hAirteagal 25(1) den Chonradh, lena bhforáiltear an méid seo a leanas: 'Beidh cinneadh ón gCoiste Stiúrtha Réigiúnach ina cheangal ar na Páirtithe Conarthacha. Aon uair a bheidh ceanglas i gcinneadh arna dhéanamh ag an gCoiste Stiúrtha Réigiúnach go ngníomhóidh Páirtí Conarthach, déanfaidh an Páirtí sin na bearta is gá agus cuirfidh sé an Coiste Stiúrtha Réigiúnach ar an eolas ina leith sin.'

3. AN SEASAMH ATÁ LE GLACADH THAR CEANN AN AONTAIS

Leagtar amach an ranníocaíocht a dhéanfar le buiséad an Chomhphobail Iompair in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an gConradh. Is é 80 % an sciar den bhuiséad a sholáthraíonn an tAontas Eorpach agus soláthróidh Páirtithe Oirdheisceart na hEorpa an 20 % eile.

Ba é EUR 3 121 200 méid iomlán an bhuiséid le haghaidh 2025, agus EUR 2 496 960 (80 %) de sin, is ón Aontas Eorpach a fuarthas é, agus fuarthas EUR 624 240 de ó Pháirtithe Oirdheisceart na hEorpa.

Le haghaidh 2026, tá sé beartaithe gur buiséad EUR 3 183 624 a bheidh ann. Is ón Aontas Eorpach a thiocfaidh 80 % de na creidmheasanna úra (EUR 2 546 899), agus an 20 % eile díobh (EUR 636 725), is ó Pháirtithe Oirdheisceart na hEorpa a thiocfaidh siad.

Le hais bhuiséad 2025, is méadú 2 % é an buiséad atá beartaithe le haghaidh 2026. Tá bonn cirt leis sin i ngeall ar athruithe boilscitheacha leanúnacha sa Réigiún agus san Aontas. Leis an méid sin cumhdófar costais reatha na Buan-Rúnaíochta agus eagrú chruinnithe chomhlachtaí éagsúla an Chomhphobail Iompair. Ina theannta sin, dírítear go láidir le buiséad 2026 ar ghníomhaíochtaí fothaithe acmhainneachta agus ar chúnamh teicniúil le haghaidh na gComhpháirtithe Réigiúnacha.

Glacadh an chinnidh seo ag an gCoiste Stiúrtha Réigiúnach, is rud é a bhfuil gá leis ar mhaithe leis an gConradh a chur chun feidhme, agus chun go bhfeidhmeoidh an Bhuan-Rúnaíocht.

4. BUNÚS DLÍ

4.1. Bunús dlí don nós imeachta

4.1.1. Prionsabail

In Airteagal 218(9) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) déantar foráil maidir le cinntí lena mbunaítear 'na seasaimh a ghlacfar thar ceann an Aontais i gcomhlacht arna chur ar bun le comhaontú, nuair a iarrtar ar an gcomhlacht sin gníomhartha a ghlacadh a bhfuil éifeachtaí dlíthiúla leo, seachas gníomhartha lena bhforlíonfar nó lena leasófar creat institiúideach an chomhaontaithe.'

Thairis sin, cuimsítear sa choincheap 'gníomhartha a bhfuil éifeachtaí dlíthiúla leo' gníomhartha a bhfuil éifeachtaí dlíthiúla leo de bhua na rialacha de chuid an dlí idirnáisiúnta lena rialaítear an comhlacht atá i gceist. Cuimsítear ann freisin ionstraimí nach bhfuil éifeacht cheangailteach leo faoin dlí idirnáisiúnta, ach a d'fhéadfadh 'tionchar cinntitheach a imirt ar inneachar na reachtaíochta a ghlacfaidh reachtóir an Aontais Eorpaigh'[2].

4.1.2. Feidhm maidir leis an gcás seo

Comhlacht a bunaíodh le conradh, mar atá an Conradh, is ea an Coiste Stiúrtha Réigiúnach.

An gníomh a iarrtar ar an gCoiste Stiúrtha Réigiúnach a ghlacadh, is gníomh é a bhfuil éifeachtaí dlíthiúla leis. Beidh an gníomh atá beartaithe ceangailteach faoin dlí idirnáisiúnta i gcomhréir le hAirteagal 25(1) TCT. Leis na gníomhartha atá beartaithe, ní dhéantar creat institiúideach an Chonartha a fhorlíonadh ná a leasú. Dá bhrí sin, is é Airteagal 218(9) CFAE is bunús dlí nós imeachta don chinneadh atá beartaithe.

4.2. Bunús dlí substainteach

4.2.1. Prionsabail

An bunús dlí substainteach atá le cinneadh faoi Airteagal 218(9) CFAE, braitheann sé go príomha ar chuspóir agus ar inneachar an ghnímh atá beartaithe a nglacfar seasamh thar ceann an Aontais ina leith. Má shaothraítear dhá aidhm leis an ngníomh atá beartaithe nó má tá dhá chomhpháirt ann agus más féidir a shainaithint gur príomhaidhm nó príomh-chomhpháirt atá i gceann de na haidhmeanna nó de na comhpháirteanna sin, agus gan sa cheann eile ach aidhm nó comhpháirt theagmhasach, ní mór an cinneadh faoi Airteagal 218(9) CFAE a bhunú ar bhunús dlí substainteach aonair, is é sin an bunús dlí a cheanglaítear leis an bpríomhaidhm nó leis an bpríomh-chomhpháirt.

Maidir le gníomh atá beartaithe a bhfuil roinnt cuspóirí éagsúla á saothrú leis an tráth céanna, nó a bhfuil roinnt comhpháirteanna éagsúla ann, ar cuspóirí nó comhpháirteanna iad atá i ndlúthnasc do-scartha le chéile gan aon cheann acu a bheith teagmhasach le hais an chinn eile, ní mór, ar bhonn eisceachtúil, na bunúis chomhfhreagracha dlí éagsúla a áireamh sa bhunús dlí substainteach le haghaidh cinneadh faoi Airteagal 218(9) CFAE.

4.2.2. Feidhm maidir leis an gcás seo

An gníomh atá beartaithe, tá sé riachtanach chun go bhfeidhmeoidh an Conradh mar is cuí. Dá réir sin, leis an gConradh saothraítear cuspóirí i réimse an iompair de bhóthar, d'iarnród agus d'uiscebhealaí intíre, ar modhanna iompair iad a chumhdaítear le hAirteagal 91 CFAE, agus i réimse an iompair de mhuir freisin, modh iompair a chumhdaítear le hAirteagal 100(2) CFAE, agus tá comhpháirteanna den Chonradh ann ar leis na réimsí sin a bhaineann siad. Ós gníomh cothrománach é, baineann an gníomh atá beartaithe leis na heilimintí sin uile. Tá na

[2] Breithiúnas ón gCúirt Bhreithiúnais an 7 Deireadh Fómhair 2014, an Ghearmáin v an Chomhairle, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, míreanna 61 go 64.

heilimintí sin uile i ndlúthnasc do-scartha le chéile gan aon cheann acu a bheith teagmhasach le hais an chinn eile.

Dá bhrí sin, is iad na forálacha seo a leanas bunús dlí substainteach an chinnidh atá beartaithe: Airteagal 91 agus Airteagal 100(2) CFAE.

4.3. Conclúid

Is é an bunús dlí ba cheart a bheith leis an gcinneadh atá beartaithe Airteagal 91 agus Airteagal 100(2) CFAE, i gcomhar le hAirteagal 218(9) CFAE.

5. FOILSIÚ AN GHNÍMH ATÁ BEARTAITHE

I gcomhréir le hAirteagal 25(2) den Chonradh lena mbunaítear an Comhphobal Iompair, foilseofar na cinntí ón gCoiste Stiúrtha Réigiúnach in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

2025/0340 (NLE)

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir leis an seasamh atá le glacadh thar ceann an Aontais Eorpaigh i gCoiste Stiúrtha Réigiúnach an Chomhphobail Iompair a mhéid a bhaineann le buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026 a ghlacadh

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 91 agus Airteagal 100(2), i gcomhar le hAirteagal 218(9) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Rinneadh an Conradh lena mbunaítear an Comhphobal Iompair (‘an Conradh’)[3] a fhormheas thar ceann an Aontais trí bhíthin Chinneadh (AE) 2019/392 ón gComhairle[4]. Tháinig sé i bhfeidhm an 1 Bealtaine 2019.

(2) De bhun Airteagal 35 den Chonradh, tá Coiste Stiúrtha Réigiúnach an Chomhphobal Iompair (‘an Coiste Stiúrtha’) le buiséad an Chomhphobail Iompair a ghlacadh gach bliain. Ina theannta sin, le hAirteagal 35 den Chonradh tugtar de chumhacht don Choiste Stiúrtha cinntí a ghlacadh lena sonraítear an nós imeachta um chur chun feidhme an bhuiséid.

(3) Tá an Coiste Stiúrtha le cinneadh a ghlacadh maidir le buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026 ag an seisiún deireanach a bheidh aige in 2025.

(4) Buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026 atá beartaithe, cumhdaítear leis na costais a bhaineann le hacmhainní daonna, taisteal, trealamh agus bogearraí TF, chomh maith le caiteachas oibríochtúil, mar atá staidéir, fothú acmhainneachta, cúnamh teicniúil agus eagrú comhdhálacha agus cruinnithe.

(5) Beidh éifeachtaí dlí ag an ngníomh, toisc go mbeidh sé ceangailteach faoin dlí idirnáisiúnta i gcomhréir le hAirteagal 25(1) den Chonradh.

(6) Dá bhrí sin, is gá an seasamh atá le glacadh thar ceann an Aontais sa Choiste Stiúrtha a bhunú.

(7) Dá bhrí sin, ba cheart seasamh an Aontais sa Choiste Stiúrtha a bheith bunaithe ar an dréachtchinneadh atá i gceangal. Baineann an dréachtchinneadh seo le buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026, buiséad a bhfuil gá leis chun go bhfeidhmeoidh comhlachtaí an Chomhphobail Iompair mar is cuí.

---

[3] IO L 278, 27.10.2017, lch. 3.

[4] Cinneadh (AE) 2019/392 ón gComhairle an 4 Márta 2019 maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chonartha lena mbunaítear an Comhphobal Iompair (IO L 71, 13.3.2019, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/392/oj).

TAR ÉIS AN CINNEADH SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

An seasamh atá le glacadh thar ceann an Aontais i gCoiste Stiúrtha Réigiúnach an Chomhphobail Iompair a mhéid a bhaineann le buiséad an Chomhphobail Iompair le haghaidh 2026 a ghlacadh, is seasamh é a bheidh bunaithe ar an dréachtchinneadh ón gCoiste Stiúrtha Réigiúnach atá i gceangal leis an gCinneadh seo.

Airteagal 2

Tiocfaidh an Cinneadh seo i bhfeidhm ar dháta a ghlactha.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán